

O FENOMENU ISELJAVANJA

Slavica Juka, *Migrant kao socijalni fenomen*, izd. Pedagoški fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar 2000.

Knjiga *Migrant kao socijalni fenomen*, koju je napisala doc. dr. sc. Slavica Juka, ima 213. stranica. Rađena je prema kriterijima znanstveno-metodičkog izlaganja. Podijeljena je na tematske cjeline.

U prvoj tematskoj cjelini naslovljenoj "Teorijski aspekti proučavanja migracija" autorica ukazuje na značaj migracije kao društvenog procesa koji bitno utječe na društvenu strukturu, koja će (opet) utjecati i na ostale sfere društvenoga života. Navodeći različite tipove migracije, dr. Juka posebno ističe značenje donošenja odluke pri migriranju.

Teorijske analize posebno elaborira u drugom poglavlju "Vanjske migracije iz zapadne Hercegovine". Prateći povijesni tijek migracije s ovoga područja, autorica uočava i promjene koje ona (migracija) izaziva na spomenutome prostoru: društvene, ekonomske, političke, kulturne, demografske... Promjena društvene strukture vidljiva je u promjenama socijalnih uloga, društvenih institucija i zajednica.

S posebnim naglaskom na hrvatsko iseljništvo iz Bosne i Hercegovine u 20. stoljeću, autorica nastoji pokazati da fenomen iseljavanja iz države Bosne i Hercegovine bitno utječe na njezinu društvenu strukturu, a poglavito na promjenu etničke strukture njezinih naroda.

Na temelju ponuđenih statističkih pokazatelja ukazuje da iseljavanje Hrvata iz Bosne i Hercegovine ostaje njezinom povijesnom konstantom, što je zorno prikazala na mikrolokalitetu općine Čitluk.

S posebnim se marom autorica osvrnula na migraciju stanovništva u posljednjoj dekadi dvadesetoga stoljeća. Određujući ovu migraciju kao prisilnu, nastalu zbog rata u Bosni i Hercegovini, autorica iznosi podatke prikupljene iz različitih izvora. Ti podatci upućuju na poražavajuću socijalnu strukturu stanovništva Bosne i Hercegovine, a za empirijsku analizu obrađuje mikrolokalitet općine Čapljina.

No, u svakom slučaju, migrant kao socijalni fenomen postaje stranac u novoj sredini, što autorica iscrpno elaborira. On (migrant), kako dr. S. Juka navodi, pripada jednom socio-kulturnom krugu, čije naslijeđe želi zadržati, ali, jednako tako, nosi i očekivanja vezana za novu sredinu i želi se što uspješnije integrirati u novu društvenu strukturu.

Međutim, proces integracije nije pravocrtan i bezbolan ni za stranca ni za maticu - kako je u knjizi naglašeno - nego je uvjetovan nizom faktora.

U zadnjem poglavlju autorica predstavlja niz zanimljivih teorija socijalne integracije, te na samome kraju nudi i kvalitativnu analizu.

Analizirajući djelo *Migrant kao socijalni fenomen*, potrebno je istaknuti dva momenta. Prvo, knjiga predstavlja sređenu metodološku cjelinu (opremljenu kazalima imena i pojmova), teorijski dotjeranu i logički konzekventnu i vrijednu građu, koja se

na cjelovit način bavi pitanjem migracije, koja utječe i mijenja socijalnu strukturu te, stoga, smatramo da je ovaj rad značajan doprinos društvenoj znanosti, naročito socijalnoj filozofiji. Drugo, autorica piše prepoznatljivim stilom koji se odlikuje jezgrovitošću i jednostavnošću te je knjiga pristupačna ne samo studentima društveno-humanističkih znanosti nego i širem čitateljstvu.